

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสรุปขั้นตอนผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ในประเด็นดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

5.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

5.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา

5.2 การดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา ในโรงเรียนปฏิบัติการศึกษาปี 2539 สำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 186 คน ดังนี้

- ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 93 คน
- ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา	จำนวน 93 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 186 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (ประยูร ขาขานาม, 2534) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- ผู้บริหารโรงเรียน ประชากร 93 คน กลุ่มตัวอย่าง 76 คน
- ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา ประชากร 93 คน กลุ่มตัวอย่าง 76 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างแยกแต่ละอำเภอในสัดส่วนที่เท่ากัน

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนที่ได้ในแต่ละอำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling)

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ประเภท คือ

- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม ใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ

ตอนที่ 4 สอบถามแนวทางในการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ

แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อต้องการข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดโดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน ครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 6 คน รวม 12 คน จากทั้งหมด 6 โรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยประเด็นปัญหาคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด 140 ฉบับ ได้ข้อมูลกลับคืนมา 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 12 ฉบับ ทำการคัดเลือกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่เก็บจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 76 ฉบับ ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 76 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 152 ฉบับ

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) ข้อมูลที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ร้อยละ (Percentage)
- 2) ข้อมูลที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดเก็บรวบรวมสรุปเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศชาย จำนวน 115 คน (ร้อยละ 75.70) ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา มีกลุ่มละ 76 คน และพบว่ามีความรู้การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 140 คน (ร้อยละ 92.10) ซึ่งมีอายุราชการส่วนมาก

มากกว่า 20 ปี จำนวน 80 คน (ร้อยละ 52.60) โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการปฏิรูปการศึกษาปี 2539 มีขนาดที่ 3 มากที่สุด จำนวน 82 โรงเรียน (ร้อยละ 53.60)

ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ จำนวน 96 ราย (ร้อยละ 63.20) ครูกันที่ประจำห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่วนมากเป็นแบบที่ 1 (20 ที่นั่ง) จำนวน 140 โรงเรียน (ร้อยละ 96.10) และโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้เป็น Windows 95 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา ทุกโรงเรียนได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณประจำปี และส่วนมากไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาใช้สอนวิชากลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 152 โรงเรียน (ร้อยละ 100) และใช้ช่วยในการผลิตสื่อการสอน จำนวน 44 โรงเรียน (ร้อยละ 28.94)

5.3.2 สภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานด้านกระบวนการทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) และสภาพการดำเนินงานที่ต่ำที่สุดคือ ด้านผลผลิตทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.00$)

5.3.3 ปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ ปัญหาด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านฮาร์ดแวร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32$)

5.3.4 แนวทางในการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับแนวทางในการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด

สุด ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางแก้ปัญหาด้านฮาร์ดแวร์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาคือ แนวทางแก้ปัญหาด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ของผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู ผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการทางภาษา ผู้วิจัยอภิปรายประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

5.4.1 สภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า สภาพการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่วนใหญ่มีการดำเนินการด้านกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งมีการมอบหมายให้ครูและนักเรียนร่วมกันบำรุงรักษา ปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ของ สำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2539) กล่าวว่า ควรมอบหมายให้ครูและนักเรียนร่วมกันบำรุงรักษาห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้สามารถใช้งานได้ดี มีความเป็นระบบสะดวกต่อการใช้ อยู่เสมอ อาจมีตารางปฏิบัติงานในการดูแลรักษาห้องปฏิบัติการทางภาษาอย่างเป็นระบบ โดยให้คณะครูเป็นผู้ควบคุม และในการปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษาให้มีบรรยากาศที่ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น เช่นการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ การขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง เป็นต้น ส่วนสภาพการดำเนินงานระดับต่ำที่สุดคือ ด้านผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษา อยู่ในระดับปานกลาง เป็นสาเหตุมาจากข้าราชการครูยังขาดทักษะและความชำนาญในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นปีแรกของการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา คาดว่าต่อไปคงจะมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและไมโครคอมพิวเตอร์คงจะมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชชศิลป์ แผ่นระกูล (2528) และความคิดเห็นของบอร์ก (Bork 1984 : 1 - 4) ว่าจะมีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษาอย่างกว้างขวาง ในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย ขงพุทธ รัชเมธี (2530) กล่าวว่าคอมพิวเตอร์มีความเร็วมากในการประมวลผลข้อมูลอย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งโดยทั่วไปผู้บริหารโรงเรียนจะดำเนินการวางแผน และวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรด้านครู ตำราเรียน และการใช้พื้นที่ของห้องเรียน จึงใช้คอมพิวเตอร์

ในการให้ข้อมูล การดำเนินการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดชั้นเรียน ซึ่งมีปัญหาจำนวนมากในการจัดชั้นเรียน ตารางสอน ผู้สอนหรือผู้บรรยาย จึงหันมาใช้คอมพิวเตอร์ช่วย และการใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยครูในการสอน (Computer Managed Instruction) ทำได้คือ 1. จัดการเกี่ยวกับตารางกิจกรรม การวางแผนโปรแกรมการเรียน 2. การทดสอบความรู้ที่ได้รับ 3. การวางแผนการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน นักศึกษา ที่มีความยุ่งยากบางขั้นตอนในการเรียน

5.4.2 ปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ช่างกลสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านบุคลากร คือ ขาดบุคลากรในการดูแลรักษาและซ่อมแซมโดยตรง บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถในการพัฒนาโปรแกรมขึ้นใช้เอง และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านนี้โดยตรงเพราะส่วนใหญ่จะมีงานในหน้าที่มากอยู่แล้ว สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษณ อานทิพย์สุวรรณ (2538) พบว่า บุคลากรขาดความรู้และทักษะ รวมทั้งผู้บำรุงรักษาดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาโปรแกรม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภู่วรรณ (2534) พบว่า บุคลากรมีความรู้ไม่เพียงพอ คุฏปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์ต้องทำหน้าที่ยื่นคืบ และขาดบุคลากรที่มีความสามารถซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่อง เมื่อพิจารณาแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ทั้งที่เป็นระบบโรงเรียนและสถาบันที่จัดอบรมเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ การที่ข้าราชการครูจะเข้ารับการอบรมศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จะมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ ระเบียบการลา เข้ามาเกี่ยวข้อง กอปรกับภารกิจรับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน และการปฏิบัติราชการอื่นๆ อาจทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้ จากเหตุผลดังกล่าวเป็นสาเหตุให้บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ส่วนสภาพปัญหาค่าที่สุดคือ ปัญหาด้านซอฟต์แวร์ คือมีปัญหาเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูป แผ่น Cd Rom และแผ่น Video Cd และแผ่น Audio Cd ที่ใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภู่วรรณ (2534) พบว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีน้อยไม่พอใช้งาน และใช้สอนนักเรียน เมื่อพิจารณาผลการวิจัยพบว่า ซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง กอปรกับการจัดซื้อจัดหาใช้ในระบบราชการต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณ และการมีงบประมาณที่จำกัดเป็นสาเหตุให้โรงเรียนมีข้อจำกัดในการจัดซื้อหามาใช้ ทำให้เกิดปัญหาด้านซอฟต์แวร์ ตลอดทั้งข้อจำกัดในด้านความรู้ของบุคลากรเป็นสาเหตุของปัญหาในด้านซอฟต์แวร์ได้

5.4.3 แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์พบว่า แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า แนวทางในการแก้ปัญหาด้านซอฟต์แวร์ ควรมีการจัดสรรโปรแกรมสำเร็จรูป แผ่น Cd Rom แผ่น Video Cd และแผ่น Audio Cd และอุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน สำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า วัตถุประสงค์การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ใช้เป็นห้องที่เสนอรายการที่บันทึกไว้ในเทปโทรทัศน์ แผ่น Cd Rom แผ่น Video Cd แผ่น Audio Cd และแผ่น Photo Cd ที่มีคุณภาพได้ เนื่องจากระบบสื่อและ Multimedia Computer ที่ติดตั้งในห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีไว้เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม มีศักยภาพและความพร้อมเพียงพอ และใช้สอนวิชาอื่นๆ ที่ต้องใช้สื่อประเภทเทปโทรทัศน์ แผ่น Cd Rom แผ่น Video Cd แผ่น Audio Cd และแผ่น Photo Cd ที่มีคุณภาพได้ทุกกลุ่ม ประสพการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ คงสมัย (2538) พบว่า การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนแก่ผู้เรียน และช่วยในการบันทึกข้อมูลผู้เรียน สามารถประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม แนวทางในการแก้ปัญหารองลงมาคือ แนวทางในการแก้ปัญหาด้านบุคลากร คือ สปจ/สพอ/โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรม ศึกษาด้านคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญหนา ภาโนมัย (2537) พบว่าต้องการให้มีการอบรมผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผลงานวิจัยของ จรัสศรี จุฑาจินดาเขต (2528) พบว่า ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรในการใช้และบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1) สปจ/สพอ/โรงเรียน ควรให้การสนับสนุนบุคลากรในสังกัดเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์
- 2) สปจ/สพอ/โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้ล่วงหน้า เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะ

คอมพิวเตอร์ที่นำเข้ามาใช้ในระบบ LAN ระบบ MULTIMEDIA ซึ่งเข้ามาในวงการศึกษาและกำลังแพร่หลาย

3) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณให้ทางโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการทําวิจัยในอนาคต

ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการนำไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในห้องปฏิบัติการทางภาษา พร้อมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข